

Haarlem: Veilige stad!

Nota

Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid

2015 - 2018

Inhoudsopgave

1. Haarlem: Veilige Stad!	3
1.1. inleiding	3
1.2. Keuzes in het beleid	3
1.3. Uitgangspunten IVH 2015-2018	4
1.4. Opzet van de nota	4
2. Ontwikkelingen: nationaal, regionaal en lokaal	5
2.1. Trends en ontwikkelingen	5
2.2. Het veiligheidsbeeld in Haarlem	7
3. Visie op integraal veiligheids- en handhavingsbeleid	10
3.1. Strategische doelstelling	10
3.2. Uitgangspunten voor beleid en uitvoering	10
3.3. Veiligheidspartners	11
4. De inhoudelijke prioriteiten 2015 – 2018	14
4.1. inleiding tot de keuzes	14
4.2. Thema's met prioriteit	14
4.2.1. Jeugd en Veiligheid	14
4.2.2. High Impact Crimes	15
4.2.3. Leefbaarheid van wijken en buurten	16
4.2.4. Woon- en adresfraude	17
4.2.5. Ondernijning door georganiseerde criminaliteit	18
4.3. Overige Veiligheidsthema's	19
4.3.1. Uitgaansoverlast	19
4.3.2. Subjectieve veiligheid	20
4.3.3. Winkeldiefstal en zakkenrollerij	21
4.3.4. Fietsendiefstal	21
4.3.5. Autocriminaliteit	22
4.3.6. Rampenbestrijding en crisisbeheersing	22
4.3.7. Veilige bedrijventerreinen	23
4.3.8. Veiligheid gebouwen	24
4.3.9. Veilige evenementen	24
4.3.10. Veilige publieke taak (VPT)	25
4.3.11. Ambtelijke en bestuurlijke Integriteit	26
5. Randvoorwaarden voor een sterk IVH	27
5.1. Inbedden van regierol	27
5.2. Verstevigen van informatiepositie	27
5.3. Planning en control	27
5.4. Financiën	28
Bijlage: Handhaving op gebouwen	29
Bijlage: Afkortingen	34

1. Haarlem: Veilige Stad!

1.1. Inleiding

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende en leefbare stad. Als mensen zich niet veilig voelen in hun eigen straat of buurt, dan wordt de samenleving onleefbaar. Om die veiligheid te waarborgen is het samenspel tussen burgers en bestuur van groot belang, want alle mensen die wonen en werken in Haarlem kunnen hun bijdrage leveren aan die veilige en leefbare samenleving. Het gemeentebestuur heeft als rol om de voorwaarden te scheppen waaronder mensen bereid zijn en in staat gesteld kunnen worden om zich in te zetten voor veiligheid en leefbaarheid. En het gemeentebestuur voert de regie op de samenwerking met andere partijen, zoals politie en openbaar ministerie, die een rol spelen bij het veiliger maken van de stad. Haarlem is één van de veiligste grote steden van Nederland. In de jaarlijkse misdaadmeter van het Algemeen Dagblad staat Haarlem op de 45ste plaats. En is daarmee veiliger dan steden als Maastricht, Breda, Arnhem, Nijmegen en Groningen.

Ook is de veiligheidsbeleving in de stad de laatste jaren toegenomen. In 2010 voelde 64 % van de Haarlemmers zich veilig tot zeer veilig. In 2013 is dat percentage gestegen tot 75 %. Daarentegen zijn er grote verschillen tussen de stadsdelen; zo is het percentage inwoners dat zich veilig of zeer veilig voelt in Schalkwijk met 59% aanmerkelijk lager dan ZuidWest met 90%.

De problematiek in Haarlem is divers. Er is sprake van problematische jeugdgroepen die voor overlast en criminaliteit zorgen. De georganiseerde criminaliteit probeert ook in Haarlem voet aan de grond te krijgen. De veiligheidsbeleving van de burgers wordt nadelig beïnvloed door het aantal “high impact crimes” (zoals woninginbraken, overvallen, en straatroof). Het tegengaan van overlast in de woonomgeving en verloedering van buurten vergt permanente aandacht van gemeentelijke handhavers. Burgers en ondernemers laten hun stem veelvuldig horen bij het bestuur. Dit alles heeft zijn weerslag op de veiligheid en leefbaarheid in de stad.

Aan de andere kant bieden ontwikkelingen rond het sociaal domein kansen om vroegtijdig knelpunten in de samenleving, ook op gebied van veiligheid, te signaleren en aan te pakken. Ook geeft het coalitieakkoord aangrijpingspunten voor burgers om meer dan tot nu toe invloed uit te oefenen op de eigen woon- en leefomgeving. Bovendien kunnen knelpunten in de wijken en buurten effectiever aangepakt worden doordat de gemeente meer gebiedsgericht denkt en werkt. Juist als het gaat om het verbeteren van de veiligheid in de stad zijn dit mogelijkheden die benut moeten worden.

De gemeente heeft een regierol op gebied van veiligheid en handhaving. Dit betekent dat de gemeente een richtinggevende partij is die samen met andere partners en ook de burgers en ondernemers van Haarlem zorgt draagt voor een stad waarin veiligheid vanzelfsprekend is. Met deze nota over het integraal veiligheids- en handavingsbeleid worden de prioriteiten voor de komende vier jaar beschreven. Deze nota is de basis voor de samenwerking tussen alle veiligheidspartners in de stad en de regio, zodat Haarlem een veilige stad kan blijven.

1.2. Keuzes in het beleid

Haarlem heeft een sterke traditie als het gaat om de aanpak van criminaliteit, overlast en onveiligheid. Het beleid kenmerkt zich door een krachtige actiegerichtheid, waarbij de lange termijn doelen niet uit het oog verloren worden. We beginnen dan ook niet op nul. We kiezen ervoor om vooral voort te bouwen op wat er al is, bestaande werkwijzen die succesvol zijn te versterken en aan te sluiten op trends en ontwikkelingen.

Er moeten echter wel keuzes gemaakt worden. Ook de aanpak van veiligheids- en handhavingsproblemen is onderhevig aan bezuinigingen. Zeker daar waar samengewerkt wordt met externe partijen is het noodzakelijk om keuzes te maken in het toedelen van geld, capaciteit en inspanning. Dit betekent dat het belangrijk is om prioriteiten voor de komende jaren vast te leggen in het onderhavige Integraal veiligheids- en handhavingsbeleid (IVH 2015-2018). Bij het maken van de keuzes is gebruik gemaakt van de “Veiligheidsanalyse gemeente Haarlem 2014”. Dit rapport geeft inzicht in de huidige stand van de veiligheid en biedt aanknopingspunten voor zowel de prioritering voor de komende vier jaar als de te kiezen aanpak van het beleid. De cijfers zijn afkomstig van politie, openbaar ministerie en gemeente. Er is gekeken naar de landelijke en regionale trends en voor de lokale input zijn gesprekken gehouden met veiligheidspartners en sleutelfiguren in de stad.

1.3. Uitgangspunten IVH 2015-2018

Het bestaande Integraal veiligheids- en handhavingsbeleid was door de raad vastgesteld tot 2016. Om twee redenen is ervoor gekozen deze nota te vervangen door een nota die de periode 2015 – 2018 beslaat. Ten eerste sluit de looptijd van het IVH dan naadloos aan op het regionale meerjarenbeleidsplan dat voor de gehele politie eenheid Noord Holland wordt opgesteld. Dit meerjarenbeleidsplan is verplicht op grond van de Politiewet 2012. Ten tweede loopt de actualisering van het beleid in de pas met de wisseling van de raad. Hiermee geeft de raad haar eigen kleur aan het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid voor de komende raadsperiode.

Kernbeleid veiligheid

Deze nota Haarlem: Veilige stad! bouwt voort op het IVH 2012-2016, maar de nota is qua opzet anders ingericht. We sluiten meer aan bij het landelijke model van het “Kernbeleid Veiligheid” zoals dat vanuit de VNG wordt geïnitieerd. Dit past ook in de systematiek van het bovengenoemde meerjarenbeleidsplan en heeft tot gevolg dat de indeling van de nota afwijkt van het vorige beleidskader.

Stedelijk opgebouwd, maar gebiedsgericht ingevuld

Veel veiligheids- en handhavingsproblemen zijn stedelijk van aard, maar manifesteren zich in verschillende mate en vorm in de Haarlemse de buurten en wijken. Dit vergt dan ook een sterke gebiedsgerichte benadering. Voor zover mogelijk wordt daar in deze kadernota al invulling aangegeven. De verdere uitwerking per stadsdeel, of op wijk- en buurtniveau zal in de jaarlijkse actieprogramma's tot uitdrukking komen.

Veiligheid en handhaving trekken samen op

Het inzetten op integrale veiligheid gaat hand in hand met de gemeentelijke inzet op handhaving. De afgelopen jaren zijn de prioriteiten binnen het veiligheidsbeleid dan ook leidend geweest voor het bepalen van handhavingsprioriteiten. Handhaving is nadrukkelijk een uitvoeringsstrategie in het veiligheidsbeleid. Daarom is de ondertitel ook Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid.

1.4. Opzet van de nota

De nota Haarlem: Veilige stad! bestaat naast dit inleidende hoofdstuk nog uit vier hoofdstukken: De ontwikkelingen rond veiligheid worden in het tweede hoofdstuk beschreven. De visie op het beleid in hoofdstuk drie, de prioritering volgt in het vierde hoofdstuk waarna de randvoorwaarden voor een sterk integraal veiligheids- en handhavingsbeleid in hoofdstuk 5 zijn beschreven.

2. Ontwikkelingen: nationaal, regionaal en lokaal

Nationale en regionale ontwikkelingen zijn van invloed op lokale problematieken en prioriteiten. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de relevante ontwikkelingen van Rijk, regio en de gemeente Haarlem op het gebied van veiligheid en leefbaarheid en wordt een beeld geschetst van de veiligheid in Haarlem op basis van de Veiligheidsanalyse 2014.

2.1. Trends en ontwikkelingen

Transitie sociaal domein

De komende jaren verandert er veel in het sociaal domein. De gemeente heeft binnen dit domein nieuwe taken en bevoegdheden gekregen. Onder deze nieuwe taken valt de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg, chronisch zieken, beperkten, ouderen en de geestelijke gezondheidszorg. Uit lokale en gemeentelijke gebiedsscans blijkt dat er toename te zien is in veiligheidsproblemen die veroorzaakt worden door onder andere sociaal-psychische problematiek. Vaak betreft het een cumulatie van psychische-, verslavings- en financiële problematiek. Daarbij betreft het niet zelden ernstig verwarde en zorgmijdende personen. De veiligheidsproblematiek die dit met zich meebrengt is zorgelijk. Taak van de gemeente om de dergelijke personen op te nemen in de zorgketen en hen te voorzien van passende zorg. De komst van sociale wijkteams en CJG-coaches biedt kansen voor een betere aansluiting van de gebieden “zorg” en “veiligheid”.

Jeugd en alcohol

Met de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW) is de verantwoordelijkheid voor het toezicht en de handhaving op naleving van deze wet overgeheveld naar de gemeente. Belangrijke doelen van de wet zijn om alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen en alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde terug te dringen. Een van de wijzigingen in de DHW betreft het verbod voor jongeren onder de 18 jaar om alcoholhoudende drank bij zich te hebben op voor publiek toegankelijke plaatsen. Dit heeft gevolgen voor de horeca inrichtingen en voor de wijze waarop toezicht en handhaving worden vormgegeven. Daarnaast is er voor de komende jaren een “preventie- en handavingsplan DHW” in voorbereiding om alcoholgebruik door jongeren vanuit de verschillende invalshoeken te monitoren en te doen verminderen. Ook hier gaan “veiligheid” en “zorg” hand-in-hand.

Toezicht en handhaving in de openbare ruimte als gedeelde overheidstaak

Politie en gemeentelijke boa's zijn de spil van toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Het betreft een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeenten en politie. De visie op deze taakverdeling is door de Minister van Veiligheid en Justitie in een brief aan de Kamer (TK 28684 nr 402) uit de doeken gedaan. De politie is primair aan zet daar waar het gaat om handhaven van de openbare orde. De gemeentelijke boa's grijpen in waar de leefbaarheid wordt aangetast door overtredingen die overlast veroorzaken. Gezien de gezamenlijke taak kunnen zij elkaar ondersteunen en versterken bij de uitoefening van de taken door middel van bijvoorbeeld informatie-uitwisseling. Ontwikkelingen om deze informatie-uitwisseling en samenwerking te uniformeren zijn in volle gang.

In 2015 komt er een aanpassing in de bevoegdheden van de Boa's die gevolgen kan hebben voor het werk van de handhavers. Daarnaast is de aangekondigde afschaffing van de PV-vergoeding van invloed op het te voeren handhavingsbeleid.

Woon- en adresfraude

Een vorm van fraude die steeds meer wordt gesignaleerd door veiligheidspartners betreft woon- en adresfraude. Dit is mogelijk een omvangrijk probleem, waar nog onvoldoende zicht op is, maar waarvan de gevolgen op diverse terreinen zichtbaar worden. Ondernijning speelt bij woonfraude een grote rol. Een niet juiste inschrijving in de Basisregistratie Persoonsgegevens kan gebruikt worden voor onterecht aanvragen van toeslagen en uitkeringen. Daarnaast vormt woonfraude een voedingsbodem voor allerlei vormen van (fysieke en sociale) overlast die de leefbaarheid aantasten. Bovendien kan woonfraude een signaal zijn voor ondernijning door de georganiseerde criminaliteit ten behoeve van mensenhandel of hennepcultuur.

Cybercrime

Cybercrime komt steeds vaker voor en steeds meer mensen worden er slachtoffer van. Verwacht wordt dat dit in de komende jaren alleen maar zal toenemen. De verregaande digitalisering van de samenleving maakt dat deze vorm van criminaliteit een grote bedreiging vormt voor de overheid en burgers. We zijn immers steeds meer afhankelijk geworden van digitale producten en diensten en moeten ons daarom wapenen tegen deze vorm van criminaliteit. Focus dient hierbij niet alleen te liggen om repressie, maar vooral op de preventie. Hiervoor is specialistische kennis vereist en dit vraagt wat van een overheid.

Criminele Samenwerking Verbanden

Georganiseerde criminaliteit heeft een ondernijmend effect op de samenleving. Met ondernijning wordt de gewelddadige en corrupte onderwereld verbonden met de bovenwereld. Deze ondernijning doet zich voor op thema's als cybercrime, motorbendes, illegale prostitutie, georganiseerde hennepcultuur en dergelijke. Aangezien criminele samenwerkingsverbanden (CSV's) zich niet aan gemeentegrenzen houden is bij dit thema regionale samenwerking van groot belang. Onder de vlag van het RIEC (Regionaal informatie en expertisecentrum) krijgt die samenwerking telkens meer gestalte. Landelijk is de aanpak van CSV's geprioriteerd. Het afpakken van wederrechtelijk verkregen vermogen krijgt daarin de komende jaren meer aandacht.

Burgerparticipatie

Steeds vaker wordt van burgers gevraagd en verlangd dat zij betrokken zijn bij de omgeving waarin zij wonen, werken of recreëren. Dit wordt ook in het coalitieakkoord bevestigd, waarbij "Samen Doen!" het leidende motief is. Ook de zorg voor veiligheid is niet langer alleen een taak van de overheid, maar wordt steeds meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en burger. Een actieve bijdrage van burgers en samenwerking tussen overheid en burger zorgt voor extra ogen, oren en handen om veiligheidsproblemen vroegtijdig aan te pakken of te voorkomen. Bovendien worden burgers op deze manier door de overheid actief betrokken bij de bevordering van de veiligheid in eigen omgeving, wat weer een positief effect heeft op de veiligheidsbeleving.

Benutten digitale mogelijkheden

Veiligheid en handhaving zijn onderwerpen waar veelvuldig over gecommuniceerd wordt. Juist op lokaal niveau kan nieuwe media als Twitter en Facebook benut worden om de burgers meer bij veiligheid te betrekken. Burgernet is hier een goed voorbeeld van, maar ook straatgerichte WhatsApp-groepen tegen woninginbraak of tegen zakkenrollerij kunnen helpen bij een effectieve aanpak van veiligheidsproblemen. Voor een veilig evenementenbeleid kan crowd control op basis van bluetooth-signalen worden ingezet. Door gebruik te maken van het digitale ondernemingsdossier hebben horecaondernemers verminderde administratieve lasten en wordt handhaving op documenten, contracten en afspraken eenvoudiger. Ook kan het digitale opkoopregister benut worden als instrument om heling van gestolen goederen tegen te gaan.

2.2. Het veiligheidsbeeld in Haarlem

Het beeld van de veiligheid in Haarlem is gebaseerd op de eerder genoemde Veiligheidsanalyse. Voor de opbouw van de analyse is gebruik gemaakt van het model Kernbeleid Veiligheid van de VNG. De analyse gaat uit van vijf veiligheidsvelden die weer onderverdeeld zijn in veiligheidsthema's. Hieronder wordt per veiligheidsveld een kort overzicht gegeven.

Veilige woon-en leefomgeving

Dit veld is onderverdeeld in sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid. Op het gebied van sociale kwaliteit is er de afgelopen jaren sprake van een stijging in overlast van burenruzies, huiselijke twisten en gestoorde/overspannen personen. Toch blijkt de Haarlemmer relatief tevreden te zijn met zijn of haar woonbuurt. Wel lijkt men meer fysieke overlast te ervaren van hondenpoep, illegaal aangeboden afval en fietsen. Opvallende uitkomsten wat betreft de objectieve veiligheid is de toename van woninginbraken, één van de High Impact Crimes. Daarnaast is er een toename te zien in fietsendiefstal en zakkenrollerij. Toch voelt gemiddeld driekwart van de Haarlemse burgers zich veilig. Een opvallende uitkomst is dat inwoners van Schalkwijk hun eigen woonbuurt als minder veilig ervaren dan inwoners elders in Haarlem.

Om een veilige woon-en leefomgeving te creëren en te behouden stelt de gemeente jaarlijks ontwikkelingsplannen op met actiepunten voor het betreffende jaar. Daarnaast zijn er projecten opgezet om de criminaliteit en overlast te laten afnemen en worden burgers hier actief bij betrokken om de veiligheidsbeleving positief te beïnvloeden. Naast de huidige aanpak liggen er meer mogelijkheden in de toekomst die benut kunnen worden om een veilige woon-en leefomgeving te bewerkstelligen. De ontwikkelingen binnen het sociaal domein, Burgernet en aanscherping van de integrale samenwerking bieden deze mogelijkheden. Daarnaast verdient het aanbeveling de gedeelde verantwoordelijkheid van zowel gemeente als de burger voor een veilige woonomgeving uit te dragen.

Bedrijvigheid en veiligheid

Dit veld is onderverdeeld in veilig winkelgebied, veilige bedrijventerreinen, veilig uitgaan en veilige evenementen. Verschillende vormen van criminaliteit kunnen een winkelgebied onveilig maken. Opvallende ontwikkelingen van de afgelopen jaren zijn de toename van zakkenrollerij en overlast van muzikanten. Bovendien blijkt het aantal overvallen af te nemen evenals het aantal winkeldiefstallen. Op de bedrijventerreinen lijken de inbraken af te nemen, al is er het laatste jaar weer een kleine stijging zichtbaar. Tijdens het uitgaan brengen de zogenoemde horecagerelateerde delicten de veiligheid in het gedrang. Er is een duidelijke daling zichtbaar in het aantal vernielingen als gevolg van baldadigheid. Daarentegen nemen de overlastincidenten en meldingen geluidshinder de afgelopen jaren flink toe. Het aantal geweldsincidenten is, na een daling, het afgelopen jaar weer iets toegenomen. Naast uitgaan worden er (met name) in de binnenstad grote evenementen georganiseerd gedurende het jaar. De afgelopen jaren hebben zich geen grootschalige of noemenswaardige incidenten voorgedaan, mede door de goede voorbereidingen die worden getroffen door de organisatie van grote evenementen.

Om de veiligheid op het gebied van bedrijvigheid te creëren en te behouden zijn er verschillende projecten in het leven geroepen: voor de winkelgebieden en bedrijventerreinen het platform Samen Veilig Ondernemen met het Keurmerk Veilig Ondernemen en voor het uitgaan het actieprogramma Veilig Uitgaan. Voor de organisatie van de grote evenementen is er de Projectgroep Grote Evenementen waarin de betreffende veiligheidspartners zitting hebben. Naast de reeds bestaande initiatieven liggen er nog mogelijkheden voor verscherpte surveillance in

winkelgebieden, handhaving op illegale bewoning en leegstand op bedrijventerreinen, de ontwikkeling van het Keurmerk Horeca en de pilot met cameratoezicht op hotspots in de binnenstad.

Jeugd en veiligheid

Dit veld is onderverdeeld in de thema's problematische jeugdgroepen, jeugdoverlast en jeugd, alcohol en drugs. Het totaal aantal problematische jeugdgroepen is in vergelijking met voorgaande jaren afgenomen. In Haarlem zijn drie hinderlijke, één overlastgevende en één criminele jeugdgroep geïnventariseerd. Daarnaast lijkt het aantal meldingen van jeugdoverlast ook af te nemen. Het betreft een kleine daling. Daarnaast geven minder mensen aan overlast te ervaren van groepen jongeren. Het uitgaansgedrag van jongeren wordt vaak in verband gebracht met misbruik van alcohol en drugs. Het (overmatige) gebruik van alcohol en drugs kan grote gevolgen hebben voor de openbare orde en gezondheid van de jongeren. De afgelopen jaren lijkt de vernielingen en geweldsincidenten gedurende de horecanachten af te nemen. Echter de overlast, (kleinschalige) conflicten en geluidshinder lijken juist toe te nemen.

Om de veiligheid op dit gebied te creëren en te behouden zet de gemeente in op een groepsgerichte, persoonsgerichte en domeingerichte aanpak voor problematische jeugd. Naast het actieprogramma Veilig Uitgaan wordt er dit jaar ook aanvang gemaakt met het preventie- en handavingsplan voor jeugd en alcohol. Het opgestelde "preventie-en handavingsplan DHW" en de ontwikkeling van het keurmerk horeca biedt voor de gemeente nog nieuwe mogelijkheden om de komende jaren de problematiek rondom jeugdoverlast en alcoholmisbruik onder jongeren aan te pakken.

Fysieke veiligheid

Dit veld is onderverdeeld in veiligheid m.b.t. panden en rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het toezicht op panden wordt middels controles op (brand)veiligheid uitgevoerd, volgens een vastgesteld toezichtsprotocol. Dit gebeurt in samenwerkingsverband met verschillende veiligheidspartners, waaronder de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK). In de gemeente Haarlem hebben zich na de brand in de Appelaargarage in 2010 geen grote rampen of crises voorgedaan. Wel zijn er de afgelopen jaren verschillende ontwikkelingen gaande. In het kader van professionalisering zijn tien gemeentelijke crisisorganisaties samen gegaan tot één intergemeentelijke crisisorganisatie. Gemeentelijke functionarissen worden regionaal opgeleid, getraind en geoefend waardoor zij breed inzetbaar zijn. De uitgangspunten zijn: meer uitgaan van zelfredzaamheid en improvisatie, de burger staat centraal en ter plaatse zicht krijgen op wat nodig is en direct leveren.

Integriteit en veiligheid

Dit veld is onderverdeeld in georganiseerde criminaliteit, veilige publieke taak, informatieveiligheid en ambtelijke en bestuurlijke integriteit. Georganiseerde criminaliteit heeft een ondermijnend effect op onze samenleving en manifesteert zich veelal in criminele samenwerkingsverbanden op verschillende thema's waaronder hennepeteelt, mensenhandel en outlaw motorgangs. In Noord-Holland wordt geschat dat er tientallen CSV's zijn, maar een concreet aantal voor Haarlem is niet bekend. Dit heeft ook te maken met het feit dat CSV's zich niet houden aan grenzen van steden, regio's of andere eenheden. De aanpak vanuit gemeente bestaat uit een gecombineerde en geïntegreerde inzet van bestuurlijke, strafrechtelijke, fiscale en privaatrechtelijke instrumenten met coördinatie en ondersteuning van het RIEC. Met betrekking tot de veilige publieke taak (VPT) zijn er landelijk maatregelen opgesteld om werknemers met een publieke taak te beschermen gedurende hun werkzaamheden. De gemeente voert de VPT-maatregelen uit en stimuleert andere werkgevers met een publieke taak dit ook te doen.

Informatieveiligheid heeft alles te maken met de verregaande digitalisering van processen en informatie. Enerzijds heeft dit vele voordelen, anderzijds zet dit ook andere (ongewilde) processen in gang zoals cybercrime. Tot nu toe is er weinig aandacht geweest voor informatieveiligheid binnen de gemeente, maar dat zal de komende jaren onontkoombaar zijn. Ondanks de grote verborgenheid van het fenomeen cybercrime is de groeimarkt zichtbaar en zal de gemeente zich moeten wapenen, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de VNG-aanpak. Ambtelijke en bestuurlijke integriteit heeft betrekking op de interne integriteit van ambtenaren en bestuurders. Dit thema is per 2014 opgenomen in een afdelingsbeleidsplan van afdeling HRM.

3. Visie op integraal veiligheids- en handhavingsbeleid

3.1. Strategische doelstelling

De strategische doelstelling van het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid is bij de vaststelling van het beleid in 2012 geformuleerd. Deze doelstelling is voor de lange termijn en wordt ook nu niet aangepast.

De concretisering van de doelstelling vindt plaats op de verschillende inhoudelijke thema's en in de onderliggende actieprogramma's. Deze nota is daarmee dus mede kaderstellend voor de jaarlijks op te stellen actieprogramma's. De gemeente Haarlem en haar partners streven de volgende strategische doelstelling na:

Strategische doelstelling:

De gemeente Haarlem staat voor duurzame sociale en fysieke veiligheid voor alle Haarlemmers en bezoekers van haar gemeente. In Haarlem moet iedereen in een veilige omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Alleen dan kan de stad zich optimaal ontwikkelen in sociaal en economisch opzicht. Partners staan ten dienste van de veiligheid in Haarlem, zijn bereid om over de eigen organisatiegrenzen heen te kijken, accepteren de regierol van de gemeente en spreken elkaar aan op de bijdrage die wordt geleverd aan meer sociale en fysieke veiligheid.

Vanuit deze visie zijn de prioriteiten voor de komende vier jaar vastgesteld en wordt de aanpak van veiligheid- en handhavingsproblemen verder uitgewerkt. Bij de uitwerking zijn de eerder geformuleerde uitgangspunten waarbij we stedelijke thema's gebiedsgericht aanpakken en waarbij handhaving en veiligheid nadrukkelijk samengaan leidend. Daarnaast ligt de focus sterk op samenwerking. Aan de ene kant geïntegreerde aanpak met veiligheidspartners en aan de andere kant nog meer nadrukkelijk stimuleren van burgerparticipatie. Belangrijk bij die samenwerking is dat alle partijen bereid zijn om voorbij hun eigen grenzen te kijken en zich te richten op het gezamenlijke doel: veiliger maken van de stad.

3.2. Uitgangspunten voor beleid en uitvoering

De uitgangspunten beschrijven de principes die in het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid van de gemeente Haarlem centraal staan.

Huidige aanpak voortzetten en waar nodig verbeteren

Het veiligheids- en handhavingsbeleid zoals dat de laatste jaren is doorontwikkeld, heeft zijn waarde bewezen. Een aanpak op langere termijn, met snel schakelen naar actuele vraagstukken als dat nodig is, werkt positief. Door betere informatievoorziening en monitoring van acties en projecten kan een continue verbetering van het beleid en uitvoering worden gerealiseerd.

Innovatie stimuleren

Goed monitoren van de aanpak betekent ook dat helder wordt wat wel werkt en wat niet werkt. En als het niet werkt, dat je vervolgens verder moet zoeken naar mogelijkheden die juist *wel* leiden tot het gewenste resultaat. De komende jaren willen we innovatie op gebied van aanpak van veiligheidsproblemen stimuleren om te voorkomen dat de ontwikkeling stopt. De innovatie kan bijvoorbeeld door gebruik van nieuwe media of geavanceerde technische apparatuur, maar ook door burgers en ondernemers op een andere manier te betrekken bij de aanpak van de problemen in de stad.

De gemeente Haarlem heeft de regierol in het lokale veiligheidsbeleid

Bij het integraal veiligheidsbeleid zijn veel partijen betrokken. Samenwerking is nodig om beleid te ontwikkelen, maar vooral om succesvol te zijn in de uitvoering. Samenwerking gaat echter niet vanzelf. Een stevige regievoerdersrol is nodig om partijen te verbinden, samenhang te bewaken en gezamenlijk richting te kunnen bepalen. Voor het integraal veiligheidsbeleid is deze rol bij de gemeente ondergebracht. De burgemeester is daarbij de eerstaangewezen portefeuillehouder vanwege de hem toebedeelde bevoegdheden uit de Gemeentewet en de Politiewet 2012, als regioburgemeester voor de Veiligheidsregio Kennemerland en als regioburgemeester voor de politie eenheid Noord-Holland.

Gebiedsgerichte aanpak

De stedelijke veiligheidsthema's worden gebiedsgericht uitgewerkt. Immers, veel veiligheids- en handhavingproblemen manifesteren zich in buurten en wijken van Haarlem in verschillende mate, of zijn juist veel meer regionaal van aard.

Door deze gebiedsgerichte aanpak kan het veiligheidsbeleid beter aansluiten bij ontwikkelingen in de stad op terrein van het sociaal domein (bijvoorbeeld de CJG coaches of het sociaal wijkteam) of het fysieke domein (zoals bij integrale wijkaanpak of herontwikkeling van winkelcentra).

Deze opzet vereist soms maatwerk op buurtniveau, dat in de actieprogramma's nader kan worden vormgegeven.

Structurele monitoring versterken en investeren in informatiepositie

De laatste jaren is de informatiepositie rond veiligheid en handhaving verder versterkt en is een systematiek van gestructureerde monitoring ontwikkeld. Een goed voorbeeld hiervan is de Overlastmonitor, waarbij gegevens van zowel gemeente als politie in één database geografisch inzichtelijk gemaakt worden.

Om een stap verder te komen, is verdere verbetering van de informatiepositie nodig. Het delen van informatie zonder daarbij de privacy aspecten uit het oog te verliezen, is onontbeerlijk voor een integrale aanpak. Om de resultaten en effecten van het beleid op de veiligheid in de specifieke buurten en wijken goed te kunnen beoordelen is verdere ontwikkeling van de monitoring noodzakelijk.

Gelaagdheid als uitgangspunt

Het integraal veiligheids- en handavingsbeleid is gelaagd van opzet. In deze kaderstellende nota worden de *hoofddoelstellingen* gesteld voor de komende periode. Deze doelstellingen worden nader uitgewerkt binnen de in te richten jaarlijkse actieprogramma's, waarin de financiële vertaling van de activiteiten wordt vermeld en welke vervolgens bepalend zijn voor de uitvoeringsstrategie per gebied en de afstemming van de activiteiten met de afdelingen binnen de gemeente en de externe partners.

3.3. Veiligheidspartners

Hieronder is een aantal veiligheidspartners benoemd dat nadrukkelijk betrokken wordt bij de uitvoering van het beleid.

Politie en Openbaar Ministerie

De Politie en het Openbaar Ministerie zijn belangrijke partners binnen de hele veiligheidsketen. In de lokale veiligheidsdriehoek worden de prioriteiten tussen gemeente, politie en OM op elkaar afgestemd en vastgesteld. Daarnaast zijn beiden direct betrokken bij

de vorming van het IVH 2015-2018 en bij de thema's die geprioriteerd worden. De Politiewet 2012 bepaalt dat de burgemeesters en de hoofdofficier van justitie minimaal eens in de vier jaar een beleidsplan vaststellen voor de politie-eenheid die in hun gebied haar taak uitvoert. Met het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid van de eenheid Noord-Holland geven de 38 gemeenten, het Openbaar Ministerie én de politie in de eenheid hier samen uitvoering aan. De Haarlemse nota integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2015-2018 maakt daar onderdeel van uit.

Veiligheidsregio Kennemerland

De Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is een veiligheidspartner op diverse gebieden van veiligheid en handhaving in Haarlem. Het betreft de uitvoering van taken op gebied van branden en crisesbeheersing. Daarnaast is de GGD onderdeel van de VRK. De GGD doet onder andere controles Kinderopvang en prostitutiebedrijven. Sinds 1 januari 2014 is ook het Veiligheidshuis onderdeel van de VRK.

Veiligheidshuis

De gemeente Haarlem is partner in het Veiligheidshuis Kennemerland. In het Veiligheidshuis Kennemerland wordt door justitiële partners, zorgpartners en gemeenten samengewerkt aan een keten- en domeinoverstijgende persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden. Casussen worden in het Veiligheidshuis behandeld als de aanpak in de reguliere samenwerking niet voldoende oplevert en/of als samenwerking tussen de ketens noodzakelijk is. In het Veiligheidshuis worden persoonsgerichte afspraken gemaakt over de gecombineerde inzet van justitiële interventies, bestuurlijke interventies en zorginterventies waarmee een snelle en effectieve aanpak van complexe casussen wordt gerealiseerd.

Daarnaast wordt binnen het Veiligheidshuis de coördinatie over de nazorg van ex-gedetineerden uitgevoerd namens de gemeente.

RIEC

De gemeente Haarlem neemt actief deel aan een gezamenlijke, geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit in samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie, de belastingdienst en andere overheidsdiensten, als partner van het zogenaamde Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord-Holland. De gemeente faciliteert en geeft vorm aan het kennisknooppunt Haarlem van het RIEC Noord Holland door het beschikbaar stellen van kantoorruimte, onderbrengen van personeel en uitlenen van expertise. Daartegenover staat dat het RIEC de aanpak van projecten op gebied van georganiseerde criminaliteit in Haarlem actief begeleidt en ondersteunt. Een belangrijke rol van het RIEC is om zgn. bestuurlijke criminaliteitsbeeld analyses te maken. Op basis daarvan kan de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit heel doelgericht worden opgezet.

Milieudienst IJmond

De Milieudienst IJmond (MDIJ) is een gemeenschappelijke regeling op gebied van lokale milieutaken. Haarlem neemt sinds 2013 deel in deze gemeenschappelijke regeling, waarbij een deel van de Haarlemse milieutaken (vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven) door de MDIJ worden uitgevoerd. De MDIJ is betrokken bij diverse punten op gebied van integrale vergunningverlening en handhaving, zoals asbest en geluidscontroles bij evenementen, en richt zich dan in hoofdzaak op de Wet milieubeheer.

Welzijnsinstellingen

Voor uitvoering van onderdelen van de aanpak van veiligheidsthema's werkt de gemeente samen met instellingen op gebied van jeugd en jongerenwerk, zoals DOCK en Haarlem Effect. De gemeente heeft de regie op de doelstellingen die beoogd worden met de aanpak; de instellingen leveren hun bijdrage aan de uitvoering van de actiepunten.

Woningcorporaties

De woningcorporaties (PréWonen, Elan wonen en IJmere) zijn op diverse plekken in de stad actief. Als sociale verhuurders hebben zij belang bij een leefbare stad en kunnen zij ook een belangrijke bijdrage leveren aan die leefbaarheid. Op thema's als woninginbraken, woonfraude en ook verloedering in de buurten zijn woningcorporaties de natuurlijke partner van de gemeente.

Ondernemersorganisaties

Op specifieke thema's wordt nauw samengewerkt met ondernemersorganisaties zoals Koninklijke horeca Nederland afdeling Haarlem, de Centrum Management Groep of Stichting Parkmanagement in de Waarderpolder. Deze partijen zijn belangrijke spelers vanwege hun rol als belangenvertegenwoordiger van de betrokken ondernemers. Zij kunnen vanuit hun eigen invalshoek een waardevolle bijdrage leveren aan het veiliger maken van de stad.

Bewonersorganisaties

Vrijwel in alle wijken en buurten van Haarlem zijn bewoners actief bezig met de problemen waar ze in hun buurt mee geconfronteerd worden. Wijkraden en andere bewonersorganisaties zijn van belang om de gestelde prioriteiten nader vorm te geven en de aanpak van veiligheidsproblemen in te vullen. Juist bij onderwerpen als "burgerparticipatie" en "gebiedsgericht werken" is de inbreng van bewonersorganisaties waardevol, omdat zij de vertaling kunnen maken van hoe de stedelijke prioriteiten op wijk- en buurtniveau uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast hebben zij inzicht in de veiligheids- en leefbaarheidsproblemen die in hun wijk spelen en weten zij vaak goed hoe zaken in hun eigen woonomgeving het beste kunnen worden aangepakt.

4. De inhoudelijke prioriteiten 2015 – 2018

4.1. Inleiding tot de keuzes

Veiligheidsbeleid vraagt om keuzes. Door een gezamenlijke focus op de thema's die extra aandacht vragen, kunnen middelen worden gebundeld en maximaal benut. Zeker daar waar samengewerkt wordt met externe partijen, is het noodzakelijk om keuzes te maken in het toedelen van geld, capaciteit en inspanning. Dit betekent dat het belangrijk is om prioriteiten voor de komende jaren vast te leggen in het nieuwe IVH 2015 - 2018. Voor het nieuw vast te stellen beleid wordt ervoor gekozen de prioritering vooral themagericht te doen en vervolgens in de uitwerking per gebied verder onderscheid te maken in de mate van inzet. Daarmee kan goed worden aangesloten bij de ontwikkeling van de gebiedsprogramma's en kunnen onze veiligheidspartners, ondernemers en burgers van Haarlem gericht betrokken worden bij de invulling van de aanpak.

Het stellen van prioriteiten betekent dat de meest urgente veiligheidsthema's extra aandacht krijgen. Dit wil niet zeggen dat op andere thema's niets gebeurt. De aanpak van criminaliteit en onveiligheid is immers onderdeel van lijnwerkzaamheden van verschillende organisaties en afdelingen. Deze werkzaamheden hoeven echter niet uitgebreid in het integraal veiligheidsbeleid te worden beschreven. Het integraal veiligheidsbeleid richt zich vooral op die thema's die de komende jaren een extra impuls nodig hebben.

Voor het bepalen van de prioriteiten is gebruik gemaakt van de Veiligheidsanalyse gemeente Haarlem 2014. De Driehoek heeft vervolgens een advies gegeven over de prioritering aan de leden van de raad. In een bijeenkomst met raadsleden en de partijen van de driehoek is vervolgens gediscussieerd over de te maken keuzes.

Hieronder wordt per thema een korte toelichting gegeven plus de hoofddoelstelling van het beleid voor de komende jaren op dat thema.

4.2. Thema's met prioriteit

4.2.1. Jeugd en Veiligheid

Jeugd en veiligheid is al jaren een belangrijk thema in het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Een positief toekomstperspectief voor jongeren is voor henzelf van groot belang, maar ook voor de Haarlemse samenleving. Voor een kleine groep jongeren is het toekomstperspectief minder rooskleurig. Zij vallen uit op school, krijgen geen werk en komen met verkeerde vrienden in aanraking. Deze jongeren kunnen voor ernstige veiligheidsproblemen zorgen.

De afgelopen jaren is al veel aandacht gegaan naar het terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, met wisselend succes. De overlast neemt af, het aantal overlastgevend of hinderlijke jeugdgroepen worden minder, maar op de criminele jeugd is moeilijk vat te krijgen.; De resultaten van het beleid zijn nog niet voldoende en daarom is versterking en verbetering van de gekozen aanpak noodzakelijk om de complexe problematiek de baas te kunnen.

Hoofddoelstelling

Terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Aanpak

De problematiek rond jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is divers. Jeugdcriminaliteit is in eerste instantie een groepsfenomeen. Geschat wordt dat ongeveer twee derde van de delicten door jongeren gezamenlijk wordt gepleegd. Daarbij gaat het vaak om zichtbare vormen van (straat)criminaliteit zoals bijvoorbeeld geweld en vernieling die onveiligheidsgevoelens kunnen opwekken. De aanpak richt zich grotendeels op het

aanspreken en aanpakken van jongeren die deel uitmaken van overlastgevende groepen. Aansluitend hierop is een persoonsgerichte aanpak van belang om het gedrag van de individuele jongeren die overlast veroorzaken te kunnen beïnvloeden. Binnen die persoonsgerichte aanpak is ook aandacht voor het gezin en de directe omgeving van de jongere (ook wel systeemgerichte aanpak genoemd). Deze aanpak moet leiden tot een sluitende keten van signalering, preventie, repressie en nazorg.

Als derde dimensie wordt er een domeingerichte aanpak uitgevoerd. Hierbij wordt nagegaan welke fysieke of ruimtelijke maatregelen mogelijk zijn om plekken, waar veel jongeren komen, zo in te richten dat er zo min mogelijk sprake is van overlast. Daarbij is verdergaande burgerparticipatie (van zowel omwonenden als jongeren zelf) een belangrijk instrument.

Betrokken partijen

Bij het terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is een groot aantal partijen betrokken. Belangrijke spelers zijn samengebracht onder de vlag van het Veiligheidshuis, om de keten van signalering, preventie, repressie en nazorg goed te kunnen invullen.

Daarnaast zijn onder andere Streetcornerwork, Dock, Haarlem Effect en Kontext betrokken om de jongeren te bereiken en de ondersteunen. In 2014 zijn deze organisaties samen met Youth for Christ, Stichting Stad en Leger des Heils het “samenwerkingsverband jeugd” aangegaan, om in gezamenlijkheid een integraal aanbod te formuleren op het gebied van jongerenwerk, straathoekwerk en de begeleiding van jongeren die kampen met meervoudige problemen. Met de transitie van jeugdzorg en de ontwikkelingen in het sociaal domein worden ook de CJG coaches en de sociale wijkteams belangrijke partners in de aanpak.

Gebieden

De problematiek van jeugd en veiligheid is niet overal hetzelfde. Met name Schalkwijk springt eruit met een criminele jeugdgroep waarbij extra inzet wordt gepleegd op de harde kernleden van deze groep (Top 25). Aanvullend hierop wordt ook ingezet op de schil om deze harde kern heen. Tevens wordt door middel van de systeemgerichte aanpak ook ingezet op de gezinsleden (en dus ook de eventueel aanwezige broertjes en zusjes). Het Centrum heeft een aanzuigende werking op jongeren vanwege het aantrekkelijke uitgaansgebied. Dit gaat echter ook gepaard met uitgaansoverlast of geweld, waarbij ook alcohol- en drugsgebruik onder jongeren een grote rol speelt.

Voor de overige stadsdelen is de problematiek heel plaatselijk. De uitwerking van de aanpak zal daar dan ook heel gericht moeten zijn op de specifieke locaties en specifieke groepen.

4.2.2. High Impact Crimes

De term ‘High Impact Crimes’ wordt als verzamelnaam gebruikt voor misdrijven die – zoals de naam al zegt – grote impact hebben op leven en welzijn van slachtoffers en hun omgeving. Hierbij gaat het om woninginbraken, straatroof en overvallen. Dit zijn ingrijpende gebeurtenissen die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Hetzelfde geldt ook voor (overige) geweldsdelicten.

Uit de Veiligheidsanalyse blijkt, dat in de afgelopen jaren het aantal woninginbraken flink is gestegen. De aandacht voor dit onderwerp is daarom al versterkt opgenomen in het Actieprogramma Integrale veiligheid en handhaving 2014. Overvallen en straatroof komen weliswaar minder voor, maar zijn wel een blijvende zorg voor politie, openbaar ministerie en gemeente.

Hoofddoelstelling

Verminderen van het aantal High impact crimes en geweldpleging

Aanpak

De aanpak van High impact crimes en geweld richt zich op zowel de daders als de slachtoffers.

Als het gaat om de daders van deze vormen van criminaliteit dan zijn politie en openbaar ministerie in eerste instantie gericht op een repressieve aanpak. Aansluitend hierop zorgt het Veiligheidshuis voor interventies op de persoon, op de sociale omgeving én op de criminele omgeving met als doel om nieuw crimineel gedrag te voorkomen.

Als het gaat om de slachtoffers, dan is een goede voorlichting over de mogelijkheden die mensen zelf kunnen treffen om slachtofferschap te voorkomen van groot belang.

Informatie avonden over inbraakpreventie en ook het Keurmerk Veilig Ondernemen zijn hier voorbeelden van. Ook Burgernet vervult een belangrijke rol in het bereiken van mensen, om de ogen en oren open te houden in de stad en signalen door te geven aan politie.

Waar nog meer resultaat mee geboekt kan worden, is de integraliteit van de aanpak en het betrekken van meerdere veiligheidspartners.

De aanpak van geweldsdelicten, onder andere in het uitgaansgebied, was en blijft onderdeel van het programma Veilig Uitgaan. De in het coalitieprogramma aangekondigde proef met cameratoezicht op hotspots past goed bij dit thema.

Betrokken Partijen

Naast de traditionele partners als politie en openbaar ministerie is ook hier het Veiligheidshuis een belangrijke partner. Echter ook woningcorporaties, wijkraden, ondernemersverenigingen en diverse gemeentelijke afdelingen kunnen een rol spelen om het aantal high impact crimes en geweldpleging terug te dringen.

Gebieden

De high impact crimes zijn verschillend van aard en komen dus ook verschillend in de stad naar boven. Zo is er inmiddels een plan van aanpak tegen woninginbraken dat voor de gehele stad geldt, maar waarbij de invulling gestalte krijg op buurtniveau. Dit zal ook voor de andere high impact crimes gaan gelden. De aanpak van geweld rond het uitgaan zal vooral in het centrum worden opgezet, terwijl dat voor overvallen of straatroven niet per se het geval hoeft te zijn.

4.2.3. Leefbaarheid van wijken en buurten

Het merendeel van de Haarlemmers wil dat hun buurt schoon, heel en veilig is. Overlast en verloedering tasten de leefbaarheid van de Haarlemse buurten en wijken aan. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het gevoel van veiligheid, maar ook het uiterlijk aanzien van de stad en het welbevinden van burgers wordt hierdoor nadelig beïnvloed. Hierbij gaat het onder andere om overlast door afval, meeuwen, hondenpoep, parkeren, weesfietsen, autowrakken, maar ook vernielingen en baldadigheid.

Hoofddoelstelling

Verminderen van de overlast in de woonomgeving en verloedering van buurten

Aanpak

Bij de aanpak van overlast en verloedering is burgerparticipatie essentieel. Dit thema leent zich bij uitstek voor een integrale benadering van diverse gemeentelijke afdelingen met burgers, ondernemers en externe partijen. Bewoners hebben zelf het meeste last van verloedering en hebben vaak ook goede ideeën over hoe dat in hun eigen buurt kan worden voorkomen. Bovendien is betrokkenheid bij de straat of buurt en het gevoel dat je als buurtbewoner invloed hebt op je eigen leefomgeving mede bepalend voor de veiligheidsbeleving. De gemeente treedt dan op als regisseur en verbinder, maar ook als handhaver om Haarlemmers te helpen bij het leefbaar houden van de buurt. Dit geldt overigens niet alleen voor de wijken waar vooral gewoond wordt, maar ook voor de Binnenstad waar wonen, werken en recreëren dicht op elkaar plaatsvinden. Met name daar is participatie van zowel bewoners als ondernemers onontbeerlijk om de binnenstad leefbaar en veilig te houden.

We kiezen hierbij voor een combinatie van informatie- en risicogestuurd handhaven. Dit betekent dat de integraal handhavers zichtbaar aanwezig zijn in de wijken, vooral op die plekken waar de overlast het grootst is. Dit zal niet alleen reactief zijn, na meldingen, maar ook proactief op basis van analyses van meldingen, informatie uit de wijk en contacten met bewoners.

Parkeren in de stad is een grote ergernis voor bewoners en ook ondernemers. De handhaving op parkeergedrag is deels onderdeel van het IVH 2015-2018. Daarbij gaat het om foutief en hinderlijk of overlastgevend parkeren. De controle in vergunninggebieden, of bij parkeermeters is vooral ondergebracht bij het reguliere gemeentelijk parkeerbeleid en maakt geen onderdeel uit van het IVH.

Betrokken partijen

Naast gemeentelijke afdelingen zoals Gebiedsontwikkeling en beheer zijn woningcorporaties en wijkraden belangrijke spelers. Ook de wijkagenten hebben hierin een rol en voor de afvalproblematiek ook Spaarnelanden.

Gebieden

In Haarlem Noord ligt de focus op de Frans Halsbuurt, Transvaalbuurt en Patrimoniumbuurt. Daar lijkt sprake te zijn van een combinatie van diverse vormen van overlast, verloedering en factoren die de leefbaarheid van de buurt aantasten alsmede een afnemende betrokkenheid van de bewoners bij de buurt. In Schalkwijk ligt de prioriteit met name bij Boerhaavewijk en Meerwijk. Speciale aandacht is er voor het Centrum. Overlast heeft daar namelijk verschillende dimensies. In het winkelgebied gaat het om overlast van uitstallingen, terrassen, straatmuzikanten, rijdende fietsers, scooters en gestalde fietsen. In de avond en nacht is er sprake van uitgaansgerelateerde overlast zoals wildplassen, geluidsoverlast, alcohol- en drugsgebruik, geweldpleging.

Voor het overlastthema “weesfietsen” is met name de omgeving van het NS-station een aandachtspunt.

4.2.4. Woon- en adresfraude

Woon- en adresfraude is een moeilijk grijpbaar thema. Toch is het noodzakelijk om hier volle aandacht aan te besteden, omdat er steeds vaker signalen van dergelijke fraude worden opgevangen. De gemeente is verantwoordelijk voor de basisregistratie van personen en adressen. Een onbetrouwbare basisregistratie faciliteert fraude bij belastingen, uitkeringen, toeslagen,

leerplichtigen en maakt criminelen onzichtbaar. Oneigenlijk gebruik van panden (overbewoning, oneigenlijke huur, hennepkwekerijen en dergelijke) leidt tot gevaarlijke, ongewenste situaties en overlast en tast daarmee de leefbaarheid aan. Daarnaast legt woonfraude een extra druk op het schaarse woningbestand. Vanwege de gevolgen van woonfraude voor zowel de gemeentelijke overheid als andere overheden is het landelijk een punt van aandacht. Voor het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid Haarlem ligt er verband tussen de aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit en woonfraude. Maar er ligt ook een verband met de aanpak van knelpunten die leefbaarheid van de wijken en buurten aantast.

Hoofddoelstelling

Tegengaan van woon- en adresfraude

Aanpak

In Haarlem is in 2013 een start gemaakt met een gestructureerde aanpak om zowel aan de voorkant (registratie op orde en strengere controle aan de poort) als aan de achterkant (toezicht en handhaving op oneigenlijk gebruik panden) woon- en adresfraude aan te kunnen pakken. Hierbij blijkt integrale samenwerking van belang te zijn.

Zo kan verdere samenwerking met woningcorporaties leiden tot een betrouwbaardere basisregistratie van personen. Samenwerking met Parkmanagent in de Waarderpolder helpt om wonen in bedrijfspanden tegen te gaan. Samenwerking met politie, justitie en de belastingdienst kan ingezet worden om organisaties achter de woonfraude aan te pakken om vormen van arbeidsuitbuiting te doen stoppen.

Betrokken partijen

Politie, openbaar ministerie, diverse gemeentelijke afdelingen die betrokken zijn bij dienstverlening, handhaving, sociale zaken, onderwijs en huisvesting, woningcorporaties, de belastingdienst, UWV, makelaarsorganisaties en ondernemers zijn betrokken bij de aanpak.

Gebieden

In de voorlopige prioritering van de aanpak van woonfraude zijn drie gebieden met name onder de loep genomen. In Haarlem Noord wordt de focus gelegd op particuliere verhuur waarbij overbewoning speelt, woningen illegaal zijn samengevoegd en illegale bewoning plaatsvindt. Voor Schalkwijk is de samenwerking met corporaties tegen onderverhuur een punt van aandacht en in de Waarderpolder wordt de aanpak van wonen in bedrijfspanden aangepakt.

4.2.5. Ondermijning door georganiseerde criminaliteit

Georganiseerde criminaliteit heeft een ondermijnd effect op de samenleving. Met ondermijning wordt de gewelddadige en corrupterende onderwereld verbonden met de bovenwereld.

Ondermijning doet zich voor op thema's als motorbendes, illegale prostitutie, cybercrime, georganiseerde hennepcultuur en dergelijke. Aangezien criminele samenwerkingsverbanden zich niet aan gemeentegrenzen houden is bij dit thema regionale samenwerking van groot belang. Onder de vlag van het RIEC krijgt die samenwerking telkens meer gestalte. Vanuit de gemeente is het nodig om de bestuurlijke instrumenten (zoals bijvoorbeeld het toepassen van de Wet Bibob), die beschikbaar zijn om ondermijning tegen te gaan, verder te versterken.

Hoofddoelstelling

Voorkomen van ondermijning van de samenleving door criminele samenwerkingsverbanden

Aanpak

De aanpak van ondermijning is zeer arbeidsintensief en een zaak van lange adem, omdat er met diverse partijen op regionaal of zelfs landelijk niveau moet worden samengewerkt. De aanpak krijgt vanuit drie niveaus gestalte. Ten eerste wordt via het RIEC de informatie over criminogene branches en eventuele criminele samenwerkingsverbanden verrijkt. Hierdoor ontstaat er een goed beeld van de ondermijnende activiteiten die zich afspelen. Vervolgens wordt in gezamenlijk overleg tussen de RIEC partners, waaronder de gemeente Haarlem, bepaald welke branche of welke samenwerkingsverbanden met voorrang aangepakt zouden moeten worden. Ten aanzien van deze geprioriteerde subjecten wordt een integraal plan van aanpak opgesteld en uitgevoerd.

Betrokken partijen

Onder de vlag van het RIEC wordt onder andere samengewerkt met politie, openbaar ministerie, de belastingdienst, de inspectie van sociale zaken en werkgelegenheid. Aanvullend wordt ook samenwerking gezocht met het UWV, maar ook met andere gemeenten in de regio.

Gebieden

Het verschijnsel ondermijning loopt dwars door de hele samenleving en dus ook door de gehele stad. In de omgeving Schoterweg is een combinatie van factoren aanwezig waarbij het nodig is om een bestuurlijke aanpak te ontwikkelen die specifiek gericht is op ondernemers in die buurt. Daarnaast zijn er onderzoeken in de regio die ook uitstraling hebben op Haarlem, waardoor met name de regionale focus van groot belang blijft.

4.3. Overige Veiligheidsthema's

De bovengenoemde thema's hebben hoge prioriteit. Dit betekent dat er extra aandacht en inzet gaat naar deze thema's.

Er is echter nog een scala aan andere veiligheidsthema's die niet als zodanig geprioriteerd zijn, maar waarvan het wel noodzakelijk is om deze in beeld te houden en hier ook aandacht aan te besteden. Dit is grotendeels een reguliere lijnverantwoordelijkheid. De uitgangspunten van integraal werken, gebiedsgerichtheid en benutten van mogelijkheden in de samenwerking gelden eveneens voor deze thema's. Bovendien is er soms is er een ook een relatie tussen de geprioriteerde thema's en de overige veiligheidsproblemen, waardoor de aanpak van de prioriteiten niet geïsoleerd kan plaatsvinden.

Tenslotte kunnen ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld in de komende jaren leiden tot een verschuiving van prioritering. Als dit aan de orde is, zal dat altijd in overleg met zowel de Driehoek als de Raad plaatsvinden.

4.3.1. Uitgaansoverlast

Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de leefbaarheid van een stad: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij en er zijn economische voordelen. Maar er kunnen

zich ook veiligheidsproblemen rond uitgaansvoorzieningen voordoen, zoals geweld, overlast en vernielingen.

Aanpak

Bij de aanpak van uitgaansoverlast is het Actieprogramma Veilig Uitgaan leidend, waarbij nauw samengewerkt wordt tussen de gemeente Haarlem, de politie Kennemerland, de Koninklijke Horeca Nederland, het Openbaar Ministerie en particuliere beveiligingsorganisaties. De gemeente Haarlem faciliteert het overleg, vervult in de werkgroep de regiefunctie en monitort de voortgang van de acties.

Op grond van deze aanpak wordt het horecateam van politie ingezet, een koppel gemeentelijke handhavers en sus-teams (particuliere beveiliging). Ook het tegengaan van alcoholmisbruik onder jongeren en controle op vals identiteitsbewijs is onderdeel van het actieprogramma. Bovendien is er aandacht voor horecakluizen en de aanpak van geluidsoverlast en baldadigheid. Door integrale handhaving worden overlastgevende horecaondernemers direct aangepakt.

Er is een nieuw actieprogramma veilig Uitgaan in voorbereiding, waarbij de huidige aanpak wordt versterkt door de pilot met cameratoezicht op hotspots, zoals opgenomen in het coalitieprogramma.

Betrokken partijen

Gemeente, Politie, de Koninklijke Horeca Nederland, het Openbaar Ministerie, wijkraden en particuliere beveiligingsorganisaties.

Gebieden

Centrum

4.3.2. Subjectieve veiligheid

Subjectieve veiligheid betreft het ‘veiligheidsgevoel’ van bewoners (hoe vaak voelt men zich onveilig, in hoeverre mijdt men bepaalde plekken in de gemeente e.d.) en om het veiligheidsgevoel van bewoners op bepaalde plekken binnen de gemeente (station, winkelgebied, uitgaansgebied e.d.). Onveiligheidsgevoelens komen niet altijd voort uit reële onveilige situatie. Dit wordt door burgers zo ‘ervaren’.

Aanpak

Het is bekend dat het beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens hardnekkig is. Omdat het zo’n belangrijke pijler is voor een veilige stad, wordt er geïnvesteerd om burgers meer te betrekken bij de ontwikkeling op het gebied van veiligheid, burgers mee te laten praten/denken en hen beter te informeren. Dit gebeurt enerzijds door het jaarlijkse Omnibusonderzoek en tussentijdse enquêtes waarbij de mening wordt gevraagd m.b.t. actuele ontwikkelingen op veiligheidsgebied. Afgelopen jaren is bovendien geïnvesteerd in een betere informatievoorziening richting burgers d.m.v. Twitter, waarbij nog meer mogelijkheid is geworden wat betreft interactie tussen burgers en gemeente. Daarnaast is Burgernet geïntroduceerd. Deze vorm van sociale media biedt de mogelijk om burgers actief te betrekken bij bewustwording van hun eigen omgeving en verantwoordelijkheid hiervoor. Aanvullend op deze bewustwording heeft de gemeente vorig jaar in samenwerking met politie en woningcorporaties een aantal woninginbraakpreventie-avonden georganiseerd. Gedurende deze avonden is o.a. aandacht besteed aan tools die mensen zelf kunnen aanreiken om zich te wapenen tegen een woninginbraak.

Betrokken partijen

Gemeentelijke afdelingen, Politie

Gebieden

Geheel Haarlem met focus op Schalkwijk

4.3.3. Winkeldiefstal en zakkenrollerij

Winkeldiefstal en zakkenrollerij zijn veelvoorkomende vormen van criminaliteit, waar periodiek veel aandacht naar uitgaat van politie en justitie. Dan betreft het dak- en thuislozen die met kruimelwerk bezig zijn, dan zijn het weer georganiseerde bendes die het land door trekken.

Aanpak

Met name in het najaar (donkere dagen offensief) is er extra aandacht om winkeldiefstal en zakkenrollerij tegen te gaan. Ondernemers worden geschoold via het Keurmerk Veilig Ondernemen. Winkelend publiek wordt gewaarschuwd via Twitter en Burgernet. Verdachten worden via de ZSM-methodiek snel aangepakt door justitie. Bij de eerstvolgende wijziging van de Algemene plaatselijke verordening (APV) zal een voorstel worden gedaan om het hebben van geprepareerde tassen (tassen waarmee beveiligingspoortjes van winkels kunnen worden omzeild) te verbieden.

Betrokken partijen

Als belangrijkste veiligheidspartners gelden hier politie en justitie. Daarnaast zijn ook de winkeliersverenigingen en ondernemersorganisaties betrokken bij de aanpak.

Gebieden

Naast het Centrum en Winkelcentrum Schalkwijk zijn ook andere winkelcentra in beeld als plekken waar gerichte aanpak op winkeldiefstal en zakkenrollerij nodig is.

4.3.4. Fietsendiefstal

Fietsendiefstal blijft een hardnekkig probleem. Hier kunnen meerdere verklaringen voor worden gegeven. In de gemeente zijn veel mogelijkheden om fietsen gratis beveiligd te stallen, maar hier wordt door burgers niet altijd gebruik van gemaakt. Dit kan te maken hebben met beperkte openingstijden. Een gevolg hiervan is dat mensen her en der in de stad hun fiets neerzetten, zelfs op plaatsen waar dit uitdrukkelijk niet is toegestaan of gewenst. Door de gemeente worden verkeerd gestalde fietsen verwijderd. Deze verwijderde fietsen worden door eigenaars echter in weinig gevallen weer opgehaald, omdat ze denken dat de fiets gestolen is. Bij de politie wordt dan aangifte gedaan van diefstal zonder dat er feitelijk sprake is van diefstal.

Met de intrede van de bakfietsen en elektrische fietsen is een ontwikkeling zichtbaar dat ook deze fietsen vaker worden gestolen. Recent is er een opmars van diefstal van dure elektrische fietsen. Nog steeds worden er ook veel fietsen gestolen door onoplettendheid van de eigenaars. Mensen zetten nog steeds hun fiets niet op slot als ze even snel een winkel of hun woning ingaan om iets te halen. Als ze dan weer buiten komen blijkt de fiets gestolen.

Aanpak

Voldoende stallingsmogelijkheden voor fietsen in combinatie met voorlichting over de stallingsmogelijkheden en de consequenties van foutief stallen kan bijdragen aan een

daling van het aantal fietsendiefstallen. Tenslotte is diefstal van fietsen voor een belangrijk deel ook de verantwoordelijkheid van de eigenaar zelf. Deze moet zorgen dat hij of zij voldoende maatregelen treft om het fietsendieven zo moeilijk mogelijk te maken.

Betrokken partijen

Politie, justitie, gemeentelijke afdelingen, NS.

Gebieden

Met name in het Centrum en dan specifiek de Stationsbuurt

4.3.5. Autocriminaliteit

Onder autocriminaliteit kan worden verstaan het in brand steken van auto's alsmede de inbraak in auto's. In het afgelopen jaar is een toename te zien van autobranden en inbraak in auto's en dan voornamelijk in parkeergarages in het Centrum van Haarlem.

Aanpak:

Door de inzet van camera's is het aantal auto-inbraken aanzienlijk gedaald. Daarnaast worden de bekende locaties meegenomen in de surveillances door politie en gemeentelijke handhavers. Ook worden burgers attent gemaakt op het risico van inbraak in hun auto d.m.v. posters waarop wordt verzocht om waardevolle spullen niet (zichtbaar) in de auto achter te laten.

Betrokken:

Gemeente, Politie, OM

Gebieden:

Autobranden: Geheel Haarlem

Auto-inbraken: De parkeergarages in geheel Haarlem met focus op Centrum (De Appelaar)

4.3.6. Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bevolkingszorg, brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening, maar zijn wettelijk verplicht dit te laten uitvoeren door de veiligheidsregio (i.c. VRK), met uitzondering van de bevolkingszorg (gemeentelijke processen). Deze wordt door de gemeente zelf op peil gebracht en gehouden. Een kwalitatief goede brandweezorg en een professioneel voorbereide crisisorganisatie zijn van groot belang om snel en adequaat te reageren op crises, branden, calamiteiten en andere (natuur)rampen. Het werkgebied voor de Veiligheidsregio omvat onder andere Schiphol, Tata Steel en een deel van het Noordzeekanaal. De burgemeester van Haarlem is voorzitter van de Veiligheidsregio en regioburgemeester. Hij heeft daarmee de bestuurlijke leiding bij grensoverschrijdende rampen.

Aanpak

De gemeenten van Kennemerland werken hecht samen op het gebied van crisisbeheersing. De gemeenten hebben de ambitie dat de burger in elke gemeente dezelfde dienstverlening tijdens een ramp of crisis mag verwachten. In het kader van verdere professionalisering

van de oranje kolom zijn de tien gemeentelijke crisisorganisaties samen gegaan tot één intergemeentelijke crisisorganisatie.

Dit houdt in dat de functies in de gemeentelijke crisisorganisatie worden ingevuld door medewerkers uit alle regiogemeenten samen en niet meer alleen door medewerkers uit de getroffen gemeente. De gemeente Haarlem is één van de trekkers van dit regionale traject. De Haarlemse crisisorganisatie is slagvaardig als aan een aantal facilitaire randvoorwaarden is voldaan, zoals goede voorzieningen in de actiecentra. Om de kwaliteit van de gemeentelijke processen in de multidisciplinaire crisisbeheersing te verhogen en de druk op het ambtelijke apparaat te verlagen zijn in 2014 kleine goed opgeleide teams geformeerd. De gemeentelijke medewerkers in deze teams zijn geselecteerd op basis van competenties.

Betrokken partijen

Gemeente Haarlem, overige gemeente regio Kennemerland, Veiligheidsregio Kennemerland

Gebieden

Geheel Haarlem

4.3.7. Veilige bedrijventerreinen

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen.

Aanpak

In de afgelopen jaren zijn er meerdere initiatieven gestart om de Waarderpolder een veilig bedrijventerrein te laten zijn zoals de Stichting Collectieve Beveiliging Waarderpolder en Parkmanagement. Die bewaakt, door middel van collectieve surveillance de openbare ruimte op tijdstippen dat de bedrijven gesloten zijn. Zij zijn daarmee de ogen en oren van eigenaren en gebruikers van de Waarderpolder. Met de oprichting van de parkmanagement organisatie wordt ook overdag een actieve bijdrage geleverd aan het veiligheidsgevoel in de Waarderpolder. Parkmanagement speelt een actieve rol in het signaleren van vernielingen in de private of openbare ruimte en onderneemt daar actie op. Schoon, heel en veilig is het adagium, waarbij schoon en heel een bijdrage leveren aan veilig.

Daarnaast is de Waarderpolder gecertificeerd volgens het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen. In een werkgroep wordt de voortgang van diverse veiligheidsthema's en actiepunten besproken en vastgelegd.

Vanaf 1 januari 2014 is de vergunningverlening, toezicht en de handhaving op milieuaspecten bij de bedrijven in handen gesteld van de Milieudienst IJmond Voorheen werd deze taak door de gemeente uitgevoerd.

Betrokken partijen

Gemeente, Politie, Stichting Parkmanagement Waarderpolder, Industriekring Waarderpolder, particuliere beveiliging, Milieudienst IJmond

Gebieden

Oost / Waarderpolder

4.3.8. Veiligheid gebouwen

Bij het toezicht op gebouwen zijn verschillende thema's van belang. Gedacht moet dan worden aan veilige bouw, veilig gebruik (brandveiligheid) en gebruik overeenkomstig het vigerend bestemmingsplan.

Aanpak

Binnen het toezicht en handhaving op gebouwen kennen de volgende zaken de hoogste prioriteit. In bijlage 1 is de totale prioritering opgenomen met betrekking tot:

- Bouwen zonder omgevings-/monumenten-/sloopvergunning (Bouw)
- Activiteiten in afwijking van brandveiligheidsvoorschriften uit het Bouwbesluit 2012
- Een levensbedreigende of gevaarlijke situatie, waaronder ook de zaken met betrekking tot asbest kunnen vallen, zware overlast of een overtreding met een grote omvang (inhoudelijke keuze- gevaar)
- Woon- en adresfraude
- Kinderdagopvang, gastouders, gastouderbureau's en peuterspeelzalen
- Rijks- en gemeentelijke monumenten

Daarbij wordt er in de jaarlijks in de op te stellen actieprogramma's bewust aangesloten op enerzijds de aanpak en uitgangspunten zoals vastgesteld in de Nota Duurzaamheid van de gemeente en anderzijds de uitvoerings- en beleidsplannen van de Milieudienst IJmond.

Betrokken partijen

Op dit taakveld wordt samengewerkt met de Milieudienst IJmond, de VeiligheidsRegio Kennemerland en de Erfgoedinspectie.

Gebieden

Dit betreft het gehele grondgebied van Haarlem.

4.3.9. Veilige evenementen

Bij evenementen komen allerlei thema's bij elkaar: toerisme, werkgelegenheid en nadrukkelijk ook veiligheid en handhaving. Evenementen, zeker de grootschalige, kunnen behoorlijke veiligheidsrisico's opleveren. Het is aan de organisator voorwaarden voor de veiligheid te realiseren en aan de gemeenten om de juiste voorwaarden te stellen en die te handhaven.

Jaarlijks worden in Haarlem verschillende grote evenementen georganiseerd. Onder de grote evenementen vallen o.a. Koningsdag, Bloemencorso, Bevrijdingspop en Haarlem Jazz. Daarnaast vinden er ook jaarlijks Fight Events plaats die extra aandacht verdienen gezien het karakter en de bezoekers van dergelijke evenementen.

Aanpak:

In het kader van de handhaving zijn verschillende aspecten, thema's aan de orde, die we met name voor de middelgrote en grote evenementen inzetten. Per evenement wordt een risicoanalyse, veiligheids- en calamiteitenplan opgesteld. We hebben het dan onder andere over thema's als: bouwveiligheid van podia, rijroutes vrijhouden voor hulpdiensten, controle op de geluidsniveaus bij de grootste evenementen, de beschikbaarheid van

blusmiddelen, en het gebruik van deskundig gekeurde apparaten (zoals noodaggregaten, en bakapparatuur). Bij deze evenementen wordt een schouw uitgevoerd, tezamen met de politie en de overige hulpdiensten, om te beoordelen in hoeverre aan de voorschriften wordt voldaan. Daarnaast is er sinds 2014 een aparte regeling met betrekking tot Fight Events in de Algemene Plaatselijk Verordening opgenomen waarin staat dat deze onder de wet BIBOB vallen. Dit houdt in dat er 100% screening plaats vindt op de organisator van dergelijke evenementen.

Betrokken partijen:

Afhankelijk van de grootte van het evenement werken we met meer of minder partijen samen. Bij een evenement als Bevrijdingspop zijn alle partijen betrokken en hebben we het over de politie, de VeiligheidsRegio Kennemerland, de Milieudienst IJmond en verschillende afdelingen van de gemeente.

Gebieden:

Met name in het Centrum, in de Kennemer Sporthal, De Hout en de Veerplas.

4.3.10. Veilige publieke taak (VPT)

Werknemers met een publieke taak krijgen met regelmaat te maken met agressie en geweld tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden. Dat geldt voor gemeenten, maar ook voor de organisaties met een publieke taak in uw gemeente. Agressie en geweld kunnen niet alleen grote persoonlijke gevolgen hebben voor medewerkers en politieke ambtsdragers, ook de goede uitoefening van de taak kan in het gedrang komen.

Aanpak

Voor de aanpak van agressie, geweld en bedreigingen tegen werknemers met een publieke taak zijn er maatregelen opgesteld; de zogenoemde maatregelen VPT.

De maatregelen VPT die de gemeente gaat treffen, hebben te maken met alle veiligheidsvelden van dit integrale veiligheidsbeleid en zijn gebaseerd op de landelijke 8 VPT maatregelen.

De 8 landelijke VPT maatregelen zijn:

1. Laat externen weten wat uw organisatienorm van acceptabel gedrag is.
2. Stimuleer dat uw werknemers elk voorval van agressie en geweld melden.
3. Registreer alle voorvallen van agressie en geweld tegen werknemers.
4. Train uw werknemers in het voorkomen van en omgaan met agressie en geweld.
5. Reageer binnen 48 uur naar de dader die agressie en geweld heeft gebruikt tegen uw werknemers.
6. Bevorder het (laten) doen van aangifte van strafbare feiten.
7. Verhaal de schade op de dader.
8. Verleen nazorg aan werknemers die slachtoffer zijn van agressie en geweld.

De gemeente dient hierbij zelf het goede voorbeeld te geven en voert de 8 VPT maatregelen integraal uit. Daarnaast stimuleert de gemeente andere lokale werkgevers met een publieke taak om ook dergelijke maatregelen te nemen.

Betrokken partijen

Gemeente, Politie, OM

Gebieden

Geheel Haarlem

4.3.11. Ambtelijke en bestuurlijke Integriteit

Ambtelijke en bestuurlijke integriteit betreft de meest interne vorm van interne integriteit. Schending hiervan kan het gevolg zijn van belangenverstremgeling, maar ook van ‘niet-intentionele’ verrommeling van procedures. Integriteitschendingen kunnen de lokale veiligheid in gevaar brengen doordat daardoor bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen extra bewegingsruimte krijgen (geen BIBOB-procedure toegepast) en ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantastingen van hun integriteit.

Aanpak

Tot nu toe is er, naast de Nota Integriteit en de Regeling Melding Vermoeden Misstand, op het gebied van integriteit geen beleid geschreven. De Nota en regeling dienen wel te worden herzien aan de hand van de VNG-modelregeling.

Binnen de gemeente is er een aantal vertrouwenspersonen die primair aanspreekpunt zijn voor ongewenste omgangsvormen, maar niet specifiek voor integriteitskwesties.

Dit heeft tot gevolg dat er ook geen overzicht bestaat van het daadwerkelijke aantal integriteitskwesties dat binnen de gemeente speelt. Slechts dat er weinig tot geen meldingen of incidenten bekend zijn. Dit hoeft echter niet te betekenen dat er geen integriteitskwesties zijn. Er is geen specifiek meldpunt, coördinator integriteit of andere faciliteit hiervoor.

De mogelijkheid bestaat dat er wellicht (meer) meldingen komen als dat er zou zijn.

In andere gemeente, waar dit wel is georganiseerd, komen wel degelijk integriteitskwesties aan het licht en worden er geregeld meldingen gedaan.

Betrokken partijen

Gemeente

Gebieden

Geheel Haarlem

5. Randvoorwaarden voor een sterk IVH

In het voorgaande hoofdstuk zijn de inhoudelijke thema's van het IVH aan bod komen. Het realiseren van verbeteringen op deze thema's nu en in de toekomst vraagt ook extra's van de gemeente Haarlem als het gaat om randvoorwaarden. Het gaat daarbij om het inbedden van de regierol van de gemeente, het verder verstevigen van de informatiepositie om het beeld van de veiligheid en de effecten van de activiteiten te kunnen monitoren, het verwerken van de effecten van het beleid in de planning- en controlcyclus en het bestemmen van de financiën ten behoeve van het integrale veiligheids- en handhavingsbeleid.

5.1. Inbedden van regierol

Om de samenwerking tussen de vele lokale en regionale veiligheidspartners gestalte te geven is een goed ontwikkelde regierol onontbeerlijk. Hierbij is het van belang te beseffen dat de onderlinge verhoudingen tussen deze partijen een divers karakter hebben. Er is sprake van subsidierelaties, gezagsrelaties, maar ook van volledig horizontale relaties. Dit betekent dat het sturen op de samenwerking die nodig is voor het effectief ontwikkelen én uitvoeren van beleid geen gemakkelijke opgave is. Het is echter een opgave waar de gemeente Haarlem zich voortdurend voor gesteld ziet.

Het nakomen van afspraken is cruciaal om de voortgang te realiseren. De gemeente is als regievoerder in de gelegenheid interne en externe betrokken aan te spreken op de toegezegde inspanningen en het initiëren van constructieve overlegstructuren. De positie van de burgemeester in de regio is hierbij essentieel, enerzijds als coördinerend burgemeester bij grensoverschrijdende crises en rampen en anderzijds als regio burgemeester voor de politie eenheid Noord-Holland met als taak om toe te zien op de inbedding van de landelijke politie op het lokale niveau.

5.2. Verstevigen van informatiepositie

Als regievoerder is een stevige informatiepositie noodzakelijk om zo te sturen op de gezamenlijke inzet op veiligheid. Het verzamelen en bundelen van informatie is cruciaal bij het bepalen van prioriteiten en monitoren van verbetering. Een goed en onderbouwd keuzeprocess begint bij het weten wat de veiligheidssituatie is en op welke thema's zich ongewenste ontwikkelingen voordoen. Sinds 2014 is de functie van informatie analyse ten behoeve van veiligheids- en handhavingsbeleid in opbouw.

Het gaat hierbij om de veiligheidssituatie in Haarlem in de meest brede zin, zowel objectieve en subjectieve veiligheid als allerlei noties of ervaringen van professionals. We zijn steeds meer in staat om op basis van betrouwbare informatie en gedegen analyse keuzes te maken op veiligheidsthema's. Een vervolgstap hierbij is om goed onderbouwd te kunnen meten of de gezamenlijke inspanningen ook het gewenste effect hebben.

Voor het veiligheidsdomein zijn verschillende partijen van groot belang voor een goede informatievoorziening. De politieorganisatie speelt hierbij een centrale rol; politiemedewerkers lopen dagelijks op straat en hebben veel informatie, die nog lang niet altijd voldoende wordt ontsloten. Maar ook andere partijen, zoals de gemeente, hebben veel bruikbare informatie. Alle beschikbare informatie dient vervolgens te worden geanalyseerd, om op die manier een beeld te krijgen van de actuele veiligheidssituatie en de knelpunten die zich daarbij voordoen.

5.3. Planning en control

De nota IVH 2015-2018 vormt het ijkpunt voor het veiligheids- en handhavingsbeleid in de komende periode. Jaarlijks worden in de actieprogramma's de doelstellingen bepaald, waaraan

de inspanningen zijn gekoppeld. Op hoofdlijnen worden de doelstellingen eveneens geïntegreerd in de programmabegroting van de gemeente Haarlem. Op deze wijze vindt verbinding plaats tussen de verschillende gemeentelijke sturingsniveaus: operationeel, tactisch en strategisch.

De gemeente Haarlem streeft naar een adequate effectmeting van haar inspanningen. Daartoe zijn duurzame indicatoren opgesteld die terugkomen in de programmabegroting en het jaarverslag van de gemeente Haarlem. Zo is over een langere periode te zien tot welke verbeteringen de inspanningen hebben geleid of op welke thema's sterker ingezet moet worden. De actieprogramma's omvatten, naast een vooruitblik naar het volgende jaar, ook een terugblik op het voorgaande jaar. Mede daarom is een stevige informatiefunctie van groot belang.

5.4. Financiën

Het Integraal veiligheids- en handavingsbeleid wordt voor het grootste deel gefinancierd uit gemeentelijke middelen. Er is niet voor gekozen in deze nota vast te leggen welke middelen per gestelde prioriteit beschikbaar zijn. Dit komt omdat het niet wenselijk is de verdeling van de budgetten van integraal veiligheids- en handavingsbeleid voor de komende vier jaar al vast te leggen. Dat zal jaarlijks bij de vaststelling van de actieprogramma's gebeuren.

In de afgelopen jaren is incidenteel bezuinigd op zowel budgetten voor veiligheid en handhaving als op personele inzet van integrale handhavers en bouwkundige inspecteurs. Voor de komende jaren zijn structurele bezuinigingen ingeboekt. Deze leiden ertoe dat er vooral voor de eerste jaren minder geld voor het IVH beschikbaar is. Hierbij gaat het om onderdelen van Pakket 4 en Pakket 6 van de invulling bezuinigingen in de Programmabegroting 2015-2019.

Het beschikbare budget voor beleidsveld 6.3 Openbare orde en veiligheid (exclusief structurele kosten ambtelijke ureninzet) is dan als volgt:

6.3 Openbare orde en veiligheid in € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
budget sociale veiligheid	878	887	962	1.024	1.024
budget crisisbeheersing	24	24	24	24	24
budget fysieke veiligheid	34	34	52	52	52

Bijlage: Handhaving op gebouwen

1 Inleiding

De afdeling HBO voert het toezicht en de handhaving uit op bouwwerken, monumenten, brandveiligheid, ruimtelijke ordening en kinderopvang. Er is hierbij in de afgelopen jaren een omslag gemaakt naar integrale en wijkgerichte handhaving, met daarbij een oog- en oorfunctie voor de taakvelden van andere toezichts- en handhavende instanties, andere gemeentelijke afdelingen, de Milieudienst IJmond, Provincie, Rijnland, Erfgoedinspectie en de VeiligheidsRegio Kennemerland. Waar dat mogelijk is wordt ook hier gekozen voor een integrale aanpak met de andere taakvelden.

2 Prioriteitstelling

De dagelijkse werkzaamheden zijn voor het grootste deel te typeren als regulier werk. Dit betekent dat het werk bijna geheel wordt bepaald door de beginselplicht tot handhaving. Daarbinnen wordt met gebruikmaking van verschillende instrumenten het reguliere werk geprioriteerd.

In de prioritering zijn de volgende hulpmiddelen ontwikkeld:

1. een prioriteitenladder (zie hierna);
2. het landelijk toezichtsprotocol waarin niveaus binnen de controle worden benoemd aangaande de bouw-, brand- en enkele milieuaspecten, voor zover gekoppeld aan het Bouwbesluit.
3. in beginsel 100% handhavende inzet bij kinderopvang.

3 Overzicht van toezicht en handhaving binnen de bebouwde omgeving

Toezicht en handhaving van bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en kinderopvang	
Beschrijving	Toezicht en handhaving op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en kinderopvang.
Projectleider/ eigenaar	Gemeente Haarlem
Betrokken partners	Politie, OM, provincie, Erfgoedinspectie, VRK (Brandweer en GGD), Milieudienst IJmond, Provincie en Rijnland
Werkafspraken	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht en handhaving op bouwen conform de vergunning met toepassing van het landelijk toezichtprotocol bij omgevingsvergunningen voor bouwen; - Toezicht, handhaving en advisering in het kader van woonfraude; - Signaalfunctie op asbest (verdere aanpak, toezicht, handhaving en advisering door de Milieudienst IJmond); - Toezicht en handhaving op verbouwingen aan rijks- en gemeentelijke monumenten. Overigens vindt alleen toezicht en handhaving plaats indien de overtreding tot onomkeerbare aantasting van de monumentale waarden leidt. - Toezicht en handhaving op klachten/meldingen/verzoeken om handhaving die ontvankelijk zijn en de toets van de prioriteitenladder in beginsel doorstaan; - Toezicht (deels VRK) en handhaving op brandveiligheid in bedrijven/gebouwen (in beginsel niet zijnde woningen), horeca, logeerinrichtingen, kamergewijze verhuur, vergunningen/-meldingen

	<p>en evenementen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toezicht door de VRK, onderdeel GGD, waarna de gemeente in beginsel 100% handhaving inzet op overtredingen binnen de Wet kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzalen; - (Illegale) bebouwing bij woonschepen, zoals aan de Spaarndamseweg; - Toezicht en handhaving in het Westelijk Tuinbouwgebied op alle zaken die strijdig zijn met het bestemmingsplan; - Toezicht (deels VRK) en handhaving op parkeergarages met automatische doormeldinstallatie; - Overige parkeergarages (toezicht en handhaving gemeente). <p>De volgende zaken worden door de gemeente in principe niet gehandhaafd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kleine afwijkingen van het bestemmingsplan, zoals bijvoorbeeld GSM-masten, dakkapellen, zonneschermen, schuurtjes, schuttingen, serres, fietsenkluisen, scootercubes etc.; - Vergunningsvrije bouw; - Bij omgevingsvergunningen voor bouwen wordt het aantal toetsmomenten, afhankelijk van eerdere positieve ervaringen, minder of wordt de vergunning geheel niet gecontroleerd; - Bij overtredingen waaraan een lage prioriteit is toegekend, wordt alleen naar aanleiding van klacht of een verzoek van een derde beoordeeld of handhavend moet worden opgetreden; - Bestaande reclame aan de gevel, (tenzij dus gerealiseerd bij nieuw- of verbouw). <p>De volgende zaken worden alleen steekproefsgewijs dan wel projectmatig ter hand genomen, waarbij projecten zullen worden benoemd in nog op te stellen actieprogramma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestaande woningkwaliteit; - Bouwfysica (balansventilatie) en energienorm; - CV-installaties en airco's bij woningen.
Looptijd	Permanent

Prioriteitenladder – bestuursrecht handhaven in de bebouwde omgeving

Te gebruiken bij meldingen, klachten, eigen constatering en dergelijke.

I. Vakgebiedgerichte weegfactoren

Maximaal één keuze in de totale tabel mogelijk, de **hoogste score** is bepalend

Bouwen	Bouwen zonder omgevingsvergunning bouw / monumenten /sloop de bouw is in uitvoering	10	
	Gebouwd zonder, of in afwijking van de omgevingsvergunning bouw- / monumenten- /sloop -, niet te legaliseren	7	
	Gebouwd zonder, of in afwijking van de omgevingsvergunning bouw- / monumenten- /sloop - wel te legaliseren	5	
	Strijd met de Haarlemse Bouwverordening, (bijv. hinderartikel)	5	
	Gebruik in strijd met het bestemmingsplan	5	
	Overtredingen voorschriften bouwbesluit bestaande bouw	7	
	Overtredingen voorschriften bouwbesluit nieuwbouw	5	
Brandveiligheid	Gebouw/bedrijf in werking zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning brandveilig gebruik of melding, niet te legaliseren	7	
	Gebouw/bedrijf in werking zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning brandveilig gebruik of melding , wel te legaliseren	5	
	Activiteit in afwijking van brandveiligheidsvoorschriften uit het Bouwbesluit 2012, niet te legaliseren	8	
	Activiteit in afwijking van brandveiligheidsvoorschriften uit het Bouwbesluit 2012, wel te legaliseren	5	
	Overtreding voorschriften met omgevingsvergunning brandveilig gebruik	5	

Score I =

II. Inhoudelijke weegfactoren

Maximaal één keuze van alle inhoudelijke weegfactoren mogelijk, de **hoogste score** is bepalend

Gevaar

Keuz	Levensbedreigende situatie (brandgevaar, gevaar voor passanten, gevaar omdat bewoners niet zelfredzaam zijn, explosiegevaar, ernstige constructieve gebreken etc.)	Altijd actie	
	Gevaarlijke situatie (constructieve gebreken, opslag gevaarlijke stoffen)	7	

Omvang / hinder

Keuze	Grote omvang overtreding (huis gebouwd, volledig verkrotte woning, kernovertredingen uit het handavingsarrangement met politie en justitie etc.)	7	
	Overtreding is qua omvang niet groot maar ook niet te verwaarlozen klein	3	
	Overtreding is qua omvang verwaarloosbaar klein	0	

Score II =

III. Externe weegfactoren

Meerdere keuzes mogelijk

Feiten 1

Keuze	Herhaling overtreding na eerdere sanctie (al eerder aangeschreven)	3	
	Precedentwerking (zoals bedrijf op volkstuinterrein, eerste overtreding in een bouwblok/omgeving etc.)	3	
	Rijksmonument / Gemeentelijk monument (of BB pand bij gevelwijziging) of beschermd stads- of dorpsgezicht	7	
	Gemeentelijk bezit / eigendom / drijver van de inrichting	5	
	Overtredingen in meerdere vakdisciplines (integrale handhaving)	2	

Feiten 2

Alleen toepassen bij het gebruik in strijd met het bestemmingsplan

Keuze	Bestemmingsplan jonger dan 2 jaar (alleen bij strijdig gebruik)	3	
	Bestemmingsplan 2 – 5 jaar (alleen bij strijdig gebruik)	1	

Alle punten bij elkaar opgeteld geeft
Score III =

IV. Lage(re) prioriteit, tenzij monumentaal of eigendom of in beheer van de gemeente

Meerdere keuzes mogelijk

Minpunt	Illegale situatie > 5 jaar (zonder dat eerder is opgetreden)	-5	
	Illegale situatie door wijziging wetgeving	-5	
	Illegale situatie in andere situaties in de nabije omgeving gedoogd (= gelijkheidsbeginsel)	-5	

Alle punten bij elkaar opgeteld geeft Score IV =

Om de totale score te bepalen tel je de scores van I, II, III en IV bij elkaar op:

Score hoger dan 15 punten dan in principe altijd handhaven .
 Score tussen de 10 en 15 punten dan is het situatie en/of de beschikbare capaciteit afhankelijk.
 Score lager dan 10 punten in principe niet handhaven.
 Bovenstaande score is afhankelijk van de beschikbare capaciteit en kan worden bijgesteld.

Totale score

Bestuurlijke factoren

Inzetten van toezichts- en handhavingscapaciteit op:

Meerjarenprogramma

<i>Projecten en programma 's:</i>
Wonen en detailhandel in de Waarderpolder
Woonfraude
Westelijk tuinbouwgebied
Asbest
Horeca
Hotels/logeerinrichtingen en brandveiligheid
Toezicht bij evenementen
Reclame in geval van klachten
Monumenten

Voor de reguliere werkzaamheden (overgedragen vergunningen uit OV of periodieke controles) geldt in principe geen actie indien sprake is van:

Kleine afwijkingen bestemmingsplan, tenzij expliciet geweigerde omgevingsvergunning en desalniettemin toch gerealiseerd, waaronder:	
- Schotelantennes	- Zonnecollectoren en zonneboilers bij particulieren
- Dakkappen	- Airconditioning units bij particulieren
- Zonneschermen	
- GSM-masten	
- Schuurtjes, tenzij bij monumenten	
- Serres, tenzij bij monumenten	
Geen wijzigingen aan het reclameobject zich hebben voorgedaan	

Bijlage: Afkortingen

APV	Algemene plaatselijke verordening
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CSV	Crimineel samenwerkingsverband
DHW	Drank- en horecawet
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Kennemerland
HIC	High impact crimes
HRM	Human resource management
IVH	Integraal veiligheids- en handhavingsbeleid
MDIJ	Milieudienst IJmond
OM	Openbaar ministerie
RIEC	Regionaal expertise en informatie centrum
TK	Tweede Kamer der Staten Generaal
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPT	Veilige publieke taak
VRK	Veiligheidsregio Kennemerland
Wet Bibob	Wet bestuurlijke integriteitsbeoordeling openbaar bestuur